

Even uw aandacht...

Deze 'smaakmaker' laat u toe kennis te maken met dit werk.

Dit tekstfragment mag niet gebruikt worden voor opvoering. Het mag niet worden gedownload, afgedrukt of verder verspreid.

Indien deze smaakmaker u bevalt, raden we u aan het volledige toneelstuk te ontlenen en te lezen voor u tot de aankoop van boekjes voor opvoering beslist.

Veel leesplezier!

KONGRES DER KOSTERS

burleske in 3 bedrijven

door

Gaston Martens

Toneelfonds J. Janssens – Antwerpen

2016

Nr. 1962

PERSONEN

(6 dames - 11 heren)

Staf van Serk, Koster, voorzitter van het Kongres der Kusters

Loeka, zijn pleegkind

Aloïs De Crommelare, Koster, ondervoorzitter

Prudence, zijn vrouw

Medard, hun oudste zoon

Miel, hun jongste zoon

Emerence)

Adèle) gezusters

Clothilde)

Lapie, champetter

Philemon, grafdelver

Douky Lovergem, clown

Tania, zijn vrouw

De onderzoeksrechter

De commissaris van politie

Pamphile, politieagent

Een kelner

E E R S T E B E D R I J F

Een vergaderzaal in een hotel. Midden een lange tafel. Stoelen er omheen. Eén of twee buffetten. In een hoek : een piano. Aan de muren : enkele schilderijen.

STAF : (Zit in een zetel achter de tafel. Hij kan zestig jaar oud zijn; heeft een hoog voorhoofd, een verzorgde grijze baard. Zijn haar is naar achter gekamd en is tamelijk lang in de nek. Hij steekt in een donker-grijs pak. Filosofisch aangelegd, kan hij droogweg plezante opmerkingen maken. Niet aanstellerig. Hij kraakt steeds okkernoten, hetzij met de hand, of met een metalen kraker. Hij keert bladzijden om, na ze ingekeken te hebben.)

ALOIS : (Op. Hij is een glad-geschoren man van vijftig jaar met een ascetengezicht. Hij steekt in zwarte klederdracht, half boers van snit. Ouderwetse bolhoed. Hij is gevolgd door zijn vrouw Prudence, Medard, zijn zoon en Lapie, de champetter. Hij buigt lichtelijk.) E...e... meneer de voorzitter, zeker?

STAF : Dat wel. (Hij staat recht) Maar is het een eer van voorzitter te zijn van een Kusterskongres?

ALOIS : Waarom niet, meneer de voorzitter?

STAF : Denkt niet dat ik er fier om ben. Kusters worden wel eens aanzien als halve mensen.

ALOIS : (Hij en Medard protesteren) Oh, maar...

STAF : We moeten ons geen illusie maken. Dat is zo... Wellicht heb ik het aan mijn grijze haren te danken dat ik voorzitter ben. Waarom hebben ze u niet aangesteld? U zijt zoveel jonger.

ALOIS : Ze hebben mij tot ondervoorzitter gekozen.

STAF : Oh. Dan zijt u Aloïs De Crommelare van Grabbeldinge? ALOIS : Juist, meneer de voorzitter... Acht en twintig jaar koster van St. Jan ter Beuken... En die daar, dat is Prudence, mijn vrouw, en Medard, mijn oudste zoon.

STAF : Prachtig... Welkom. (Hij reikt hen de hand) ..En die daar?

ALOIS : Dat is onze champetter, meneer de voorzitter.

STAF : De gewapende macht van Grabbeldinge... En?...

ALOIS : Hij zou geren weten waar de Stooftstraat gelegen is. Hij is nooit in Brussel geweest... Gij, die de hoofdstad goed kent...

STAF : Dat zal wel. De Stoofstraat ligt dicht bij Manneken-Pis.

ALOIS : Wij zijn er eerst naar gaan kijken, meneer de voorzitter.

STAF : Zeer goed. Champetter, welk is uw indruk over de beroemdste burger van Brussel?

LAPIE : (Is een lange slungelachtige vent met een purper-rode neus. Hij steekt in het landelijk kostuum van veldwachter : groen met rode strepen.) Eerlijk gezegd, menere, da'k niet 'n versta dat ze zoveel spel maken van dat klein, zwart manneke. Hij 'n pist niet, of ze moeten eerst zijn pense vol gieten om er iets uit te krijgen... Is dat serieus? (gelach)

STAF : Niet serieus... En anders?

LAPIE : Veel huizen en een thoeveel mensen... Kent ge soms Irma niet, die een stamineetje houdt, waar ze den beste genever verkopen van 't land?

STAF : Nee, die Irma ken ik niet.

LAPIE : 't Verwondert mij, want 't is nog een oud lief van mij.

STAF : (lachend) Dan moet ge'r naartoe; ze zal blij zijn u te zien. Ge gaat weer tot aan Manneken-Pis, en daar vraagt ge naar de Stoofstraat. Goede chans, champetter.

LAPIE : Danke, menere, 't is zeker.

ALOIS : Tot aan de statie, champetter, om zeven uur.

LAPIE : Ah ja, ja. (af)

STAF : Ge hebt een kleurige champetter.

MEDARD : (Is een magere, lange, opgeschoten jonge man van bij de dertig. Hij draagt een zwarte brede hoed, de lavalère, en lang haar. Redingote en broek in donkere stof. Hij spreekt steeds gewichtig) En meest aan zijn neus.

STAF : Juist gezien.

ALOIS : U zijt koster in Brussel, meneer de voorzitter?

STAF : Jawel... Ik ben Staf Van Serk, koster en orgelist van St. Honoré.

ALOIS : (hoogschattend) Oh!

MEDARD : (buigt diep) Zeer vereerd, meester.

STAF : (lacht schamper) Meester... Waarom?... Omdat ik een beetje gecomponeerd heb, en het zover niet heb gebracht als de schepper van "Mie Katoen"... Maar zet u, zet u. (Hij wijst op de stoelen. Staf, Aloïs en Prudence nemen plaats.)

ALOIS : Er is nog zo weinig volk. Toch is een internationaal kongres van de kosteren van grote betekenis. We hebben ons best gedaan om hier op tijd te zijn : twee uur.

STAF : Pardon, collega, dat is mis; het kongres is gesteld om drie uur.

PRUDENCE : (Heeft ouderwets hoedje op. Haar klederdracht heeft veel weg van die van een kwezel. Nu en dan kan ze dwaas-jolig doen.) Oei Here!

ALOIS : Hebben we zo miskeken?... Dan zijn we veel te vroeg.

STAF : 't Belet niet... Wij, voorzitters, we kunnen van nu af de belangen van de corporatie bespreken. (Hij kraakt een noot)

ALOIS : Dat is juist, meneer de voorzitter.

STAF : Noem me voorzitter, alstublieft.

ALOIS : Ja, voorzitter.

(De ongedwongenheid van de voorzitter staat Medard niet aan. Hij gaat naar het klavier toe en zet zich op het krukje. Loeka komt op. Ze kan achttien jaar zijn. Lief snoetje. Ze is blond-bruin van haar. Nog een bakvisje, maar zeer levendig. Ze gaat naar de voorzitter toe.)

STAF : Wat, wat is 't, Loetje?

LOEKA : Mijn handtasje is gestolen, pappie.

STAF : Uw tasje?

LOEKA : Ja... Een ketje heeft het uit mijn hand gesnukt en is er mee weggelopen... Ik heb hem achterna gezeten, maar hij liep veel rapper dan ik. (wrokkig) De sloeber.

STAF : (nadenkend) Ja, ja... Hoe was-ie?

LOEKA : Hij zag er zo kwaad niet uit, want hij had sproeten.

ALOIS : Dat is iets.

PRUDENCE : Sproeten... Een teken van gezondheid. Als ik klein was, stond mijn toetje vol sproeten.

(Aloïs en Medard kunnen Prudences opmerking niet smaken.)

LOEKA : En... en hij had een wipneus en een vuil hemd.

PRUDENCE : Wipneus... Goed voor den asem.

STAF : Ja ?

PRUDENCE : Ja, dan kan de wind goed in zijn neusgaten blazen.

(Staf en Loeka beleven pret aan Prudences gezegde.)

ALOIS : Prudence, zeg dat niet.

MEDARD : Nee, zo niet.

PRUDENCE : Waarom niet ?

ALOIS : Adempijpen is meer voornaam.

PRUDENCE : Wie kan er dat onthouden? Ik ben toch maar de dochter van een loodgieter.

STAF : Fijne stiel. Beter dan koster... Maar als dat pakken Ketje de enige is in Brussel, die sproeten heeft en een wipneus, dan is er kans... Ik zal de politiecommissaris verwittigen. Ga nu, Loetje, we hebben hier onze vergadering...

LOEKA : Ah ja, van de koster. (Ze glimlacht, af)

STAF : (volgt haar met de ogen) Mijn dochter.

ALOIS : Hoe? Hebt u nog?...

PRUDENCE : Nog zulk een jongske?

STAF : Dat heb ik, maar... 't is de mijne niet.

ALOIS : Hoezo ?

PRUDENCE : Schoon meiske, schoon meiske.

STAF : Ze is mijn pleegkind. Ze heet Loeka, of Marouschka.

ALOIS : Zijn dat heilige namen?

STAF : In sommige landen wel... Ze kan uit Bulgarije, Hongarije, Roemenië of Tchechoslovakije komen.

ALOIS : Hoe kan dat?

PRUDENCE : Da's raar, zulle!

STAF : Raar en niet raar... Voor zover ik weet hebben haar ouders het meisje verloren bij hun vlucht voor de Russen... Ze was toen maar zes jaar oud... Mijn vrouw en ik, we hadden geen kinderen, en wij hebben het aangenomen als het onze.

ALOIS : Schoon voorzitter, zeer schoon.

MEDARD : Edel gebaar.

PRUDENCE : Stijf schone.

STAF : We hebben overal gezocht, doen zoeken, en... niet gevonden. En... en mijn vrouw is... verleden jaar... (Hij blijft haast steken van ontroering).. gestorven. (Hij kijkt droef voor zich heen.)

ALOIS : Mijn deelneming, voorzitter.

MEDARD : Oprechte deelneming.

PRUDENCE : Mijn... mijn beste wensen.

ALOIS : Rouwwensen, Prudence, rouw...

PRUDENCE : Oh ja, ja, in de rouwe.

STAF : ... Ja, dat is het leven. De één nu, de andere later. We komen er allemaal... (hij kraakt nog een noot) En dat meisje is nu mijn enige troost.

ALOIS : 't Gaat niet altijd zoals we wensen. Ik heb twee zoons; de oudste daar, Medard, ik heb er alle voldoening van; hij gedraagt zich deftig, speelt sterk harmonium en piano... Speel nekeer een gammeke, Medard.

(Het is Medard aan te zien dat hij, tegen zijn zin, toestemt. Hij zet zich met hooghartig gebaar aan het klavier en laat dan met brio de vingers over de toetsen glijden. Korte harmonie van klanken. Hij stopt en zet zich onbewogen, stijf, met de rug naar 't klavier gekeerd.)

STAF : Bravo, jonge man! 't Is van een virtuoos.

ALOIS : Niewaar ?

PRUDENCE : (opgetogen) Virtuosoos, virtuoos.

ALOIS : Hij zal mij opvolgen als koster, als hij niet hoger vliegt, maar onze jongste, Miel...

MEDARD : Emiel, vader.

ALOIS : Ja, ja, Emiel... Dat is een andere numero.

PRUDENCE : Goede jongen, schone jongen.

ALOIS : Zonder schone manieren... Als-ie misdienaar was, zoop-ie de wijn uit van meneer pastoor.

STAF : Al de misdienaars doen dat.

ALOIS : Jammaar, hij is daarbij nog wildstroper.

STAF : Zo dom is 't niet, daar is geen kapitaal voor nodig.

ALOIS : Hij kent niets, hij weet niet wat hij wil.

STAF : Hij heeft toch nog niet vermoord, of gebrand, of gestolen?

ALOIS : Nog niet... Maar ik acht hem tot alles bekwaam.

MIEL : (Op. Een flinke kerel van drie en twintig jaar. Blond krulhaar. Hij draagt een kleurig-gestreept hemd en een windjack. Luchtig, vrolijk) Ah!... Oh! Pa, moeke en broer! Dada!

ALOIS : (streng) Wat komt gij hier doen?

MIEL : (wijst op Medard) Wat komt hij hier doen? Hij is ook geen koster.

ALOIS : Nee... Maar hij kan het worden. Gij niet.

MIEL : 'k Sta niet geren vroeg op... En ook, ik heb zoveel waardering niet voor kosters.

ALOIS : Waarom, onbeschaamderik?

MIEL : Omdat ze nog nooit in staking zijn gegaan.

STAF : Vergeet niet, jonge man, dat een koster beter kan gemist worden dan een loodgieter.

PRUDENCE : Dat is 't ... Leve de loodgieters!

ALOIS : (vermanend) Prudence... Verontschuldig haar, meneer de voorzitter.

STAF : Waarom ?

MIEL : Oh! Is dat meneer de voorzitter van...van...?

ALOIS : Van 't internationaal Kongres der kosters.

MIEL : Oh, meneer de voorzitter. (Hij gaat hem een hand drukken) Een grote eer voor u.

STAF : (sceptisch) Dta zal wel... Zeg, gekker...

MIEL : God beware me... U ziet er gelukkig, of ongelukkig, een Minister uit... Niet om u te kleineren of te beledigen, meneer de voorzitter.

STAF : (gul lachend) Vleier.

PRUDENCE : (gelukkig) Is 't geen lieve jongen, meneer de voorzitter?

ALOIS : (bitter) Lieve jongen.

MIEL : Moeke lief, ge zijt nu eindelijk nekeer in Brussel... Is er hier niets dat u aanstaat? Ik ben rijk.. Ik was van de figuratie bij het draaien van de film "Pamplmoessen van mijn Hart"... Wat verlangt mijn moeke?

PRUDENCE : Mielke, ik heb zo dikwijls horen klappen van Fine Sompagne... Dat is zeker stijf goed?

MIEL : Godendrank... Ik ga aan de garçon zeggen dat-ie u een glaasje brengt. (vlug af)

ALOIS : Wat zegt u nu, voorzitter?... Ik ben in hem beschaamd. Die ongegeneerdheid...

MEDARD : Zeg maar, die brutaliteit.

STAF : Omdat-ie zei dat ik op een Minister lijk... Zo erg is 't niet.

ALOIS : Niet erg. Hij kijkt naar al de meiskes.

PRUDENCE : Niet naar allemaal, Lies : naar zesse.

ALOIS : (de handen ten hemel) Een kosterszoon, die naar zes meiskes kijkt... 't Is schrikkelijk.

PRUDENCE : Is 't zijn schuld, dat er zoveel meiskes op hem verliefd zijn?... Ja, ge hebt daar bijvoorbeeld Clothildeke van de oude koster...

ALOIS : Die half onnozel kalle.

PRUDENCE : Omdat ze zo geren lacht.

STAF : (Kraakt nog een noot. Gemoedelijk) Collega, ik ben van oordeel dat wij, kosters, die kwestie van hoger moeten bekijken.

ALOIS : Hoezo ?

STAF : Alle schepselen zijn van God, niewaar?... En als God sommige van die schepselen zo schoon gemaakt heeft...

PRUDENCE : Zoals wij.

ALOIS : Prudence!

STAF : Ja, dan... Dan kunnen wij toch niet vragen aan een jongen, dat-ie naar een schoon meiske niet zou kijken.

PRUDENCE : Onze Miel doet het wel; hij kijkt er goed naar.

ALOIS : Jamaar, naar zes!

MEDARD : Hij overdrijft, zoals in alles.

STAF : Al goed en wel... Maar, waar zou 't naartoe gaan, als de jongens naar de meiskens niet keken?... Geen huwelijken meer, geen geboorten, geen doden... En wij verdienen toch meest aan de doden... Zouden er dan nog kosteren nodig zijn?

MEDARD : (met klem) Meneer de voorzitter, u hebt gelijk! Wij moeten ons in stand houden... Hoe meer huwelijken, kristelijke huwelijken, hoe beter. Van zohaast ik koster ben, zal ik trouwen.

STAF : Wijs gesproken, jonge man... Een nootje?

MEDARD : Ik wil wel, meneer de voorzitter... Ik dank u. (Hij kraakt de noot en eet ze dan op.)

MIEL : (terug op) Hij komt ermee, moeke, hij komt er mee.

ALOIS : ... Zeg, gij, wat schikt ge nu te worden?... Ge zijt drie en twintig jaar oud... Wat?

MIEL : (luchtig) Alle situaties staan voor mij open : bankier, suikerbakker, senator, spekslager, marskramer, of... of acteur. Tot nu toe voel ik meest voor acteur.

ALOIS : (bitter) De zoon van een koster, die acteur wordt... Wat zou meneer de pastoor zeggen?

(Kelner op met glas Fine op schenkblad. Hij gaat naar Miel toe.)

MIEL : Nee... voor Mevrouw daar.

KELNER : (buigt) Alstublieft, mevrouw.

PRUDENCE : (Neemt het glas, buigt diep met het hoofd) Stijf bedankt, meneer. (kelner af) Maar zoveel?... (brengt het glas aan de mond) ... 't Is zeker omdat 't zo goed is.

MIEL : Santé moeke.. Wel bestrome 't u.

(Prudence drinkt gulzig. Ze giet de volle inhoud binnen. Ze verslikt zicht; hoest geweldig. Miel klopt haar zachtjes op de rug.)

MIEL : Toe moeke, toe... Nog een streepke?

ALOIS : Nee! 't Is genoeg.

PRUDENCE : (moeilijk) 'te... 't Is straf. Maar... maar 't is goed... e... 'k Zou nog iets willen, Mielke.

ALOIS : Wat nu ?

MIEL : Toegestaan moeke... Wat is 't?

PRUDENCE : Een nieuw hoedje, naar de laatste mode.

MIEL : Kom mee, moeke... 'k Ga u de weg wijzen naar de Nieuwstraat... En daar, hoedjes zoveel ge wilt. Kom. (Met Prudence af.)

ALOIS : Prudence is zot van die kerel.

MEDARD : Overdreven.

ALOIS : Hij kan lief doen, maar niet altijd... Hij kan zo koleirig zijn. Hij is uit drie colleges buiten gewalst.

STAF : Ah !

MEDARD : Voor zijn gedrag.

ALOIS : In zijn eerste smeeet-ie de professor een blauw oog; in 't tweede verweet-ie de Principaal dat hij een mislukte dromedaris was.

STAF : Hij had misschien een bult?

ALOIS : Dat niet, maar hij had toch een hoge rug.

STAF : Dus, een mislukte bult... Vandaar die mislukte dromedaris... Ik kan begrijpen dat-ie kwaad was.

ALOIS : Moest die snotter hem dat verwijten? Maar hij is zo opvliegend. Op een dag heeft-ie 't broodmes gepakt om mij dood te steken. Gelukkig dat de champetter binnen gesprongen in... En daarna heeft-ie achter de champetter gezeten tot aan de "Prijkels"... 't Is een gevaarlijke jongen. En mijn vrouw, Prudence, ze ziet dat niet.

MEDARD : Moeder bederft hem.

STAF : De jongste zijn altijd moeders liefste kinderen.

MIEL : (Brenkt Tania en Douky binnen) Ziet eens wie ik hier mee heb... Die lieve mensen vroegen me waar de vergaderzaal was... Is dat geen meevallertje?.. Mevrouw zal door haar bevallige, haar lieve tegenwoordigheid, het ganse kongres opfleuren.

(Tania buigt, lacht vriendelijk. Zij is wel een Slavisch type, klein en fijn, donker van haar. Koket. Ze draagt boven haar kleren, evenals haar man, een mantel, aan de hals toegeknoopt. Ze doet verwend. In haar ene hand draagt ze een vogelkooi met kanarie, in de andere hand een handschoen. Ze geeft de indruk gewoon te zijn aan een publiek. Ze buigt en herbuigt, zet dan de kooi op tafel en gaat er naast zitten. Douky is niet groot, tamelijk tener, maar levendig. Hij heeft een mager glad-geschoren gezicht. Hij is kaalhoofdig, maar hij doet wat ze noemen: de overleg. In de hand heeft hij een zeer geblutste hoge hoed, waar de aanwezigen medelijdend naar kijken. Hij ook buigt langs alle kanten.)

- DOUKY : Hier hebt u Tania, mijn vrouw, Tchècheische, ik ben Adolf Lovergem, of liever : Douky. (Hij is zeer spraakzaam) Tania heeft altijd haar gezelschap mee: Tito (wijst op de kooi).. En dat... (bedoelt de voorzitter)
- MIEL : Dat is meneer de voorzitter, en die daar de ondervoorzitter, mijn broer, een harmoniumspeler en ik, ik ben niets, misschien acteur.
- DOUKY : Oh interessant... Zijn er hier nog geen dames?
- ALOIS : Mijn madame is een commissie gaan doen.
- MIEL : (na gewisselde handdrukken) En nu ben ik groot-hertog... (hij gaat roepen aan de deur) Garçon!.. Garçon!...
- STAF : Maar zet u meneer, zet u... We zijn zeer blij u bij ons te zien.
- DOUKY : (buigt en herbuigt, terwijl Tania zeer behaagziek doet) Oh wij, wij zijn zeer vereerd, meneer de voorzitter. (Hij zet zicht)
- KELNER : (op) Wablief, meneer?
- MIEL : Fles champagne en glazen... Piper Heidsieck.
- KELNER : Ja meneer, ja. Ik loop er om. (af)
- ALOIS : Maar, is dat aan u?...
- MIEL : Ik stel 't mij zo voor... Voornamen vreemde gasten dienen vorstelijk ontvangen te worden... En ik ben verzot op champagne, bijzonderlijk op Piper.
- DOUKY : Goed merk.
- MEDARD : Maak u niet belachelijk.
- KELNER : (Op met fles en glazen op een schenkbord. Hij zet alles op tafel.) Alstublieft, meneer.
- MIEL : In orde... Laat maar, ik zal zelf wel... (In de loop van het gesprek doet hij de kurk knallen en schenkt de glazen vol.)
- STAF : Ik dank meneer en mevrouw om hun sympathieke tegenwoordigheid.
- DOUKY : 't Genoegen is voor ons, meneer de voorzitter... We waren in het buitenland, en enkel sedert gister in Brussel.
- ALOIS : Dat is te zien... Fijne mantels... Zo ziet g'er geen paljassen uit.
- DOUKY : Dat willen wij ook niet... Niemand kan raden wat er onder onze mantels zit... Voor ons vak is het ook een eerste vereiste... En als ze Tania, mijn duifje, als ze haar zien met een kanarievogel, kan niemand weten wat zij is.
- STAF : Zeer goed, bescheidenheid.
- ALOIS : Bescheidenheid.
- DOUKY : Mijn Taniatje en ik, ja, wij hebben een kind verloren, en wij vonden deze kanarie in een verlaten huis.. Wij zouden er niet van scheiden voor al 't geld van de wereld niet... Nietwaar, duifje?

TANIA : (Legt haar hoofd scheef, kijkt droef.) na, na.

DOUKY : Tania kent onze taal niet... 't Verlies van ons kind heeft haar diep getroffen, maar 't belet niet dat ze alles bereikt, alles... door gebaren alleen... U zult zien.

(Staf, Aloïs en Medard kijken elkaar aan. Ze begrijpen het niet goed.)

MIEL : (biedt het bord met de volle glazen aan) Hoge gasten, alstublieft. (Iedereen neemt een glas)

STAF : (Hoog het glas. Rechtstaand) Op de bloei van onze vereniging... Gezondheid. (Allen staan recht en klinken. Ze drinken.)

ALOIS : Op alle kosters van de wereld.

DOUKY : (met verbazing) Kosters?

ALOIS : Jawel... Zijn kosters ook geen mensen?

MIEL : Niet altijd.

MEDARD : Zeg...

DOUKY : En clowns zijn ook mensen.

MIEL : Dat zijn super-mensen : een clown kan koster worden; maar een koster geen clown.

STAF : Akkoord, jonkman.

ALOIS : Gij stomme jongen, ge moet de kosters niet verminderen.

MIEL : Ik kan er niet aan doen, maar ik waardeer meer een clown dan een koster.

ALOIS : (boos) Miel?!...Waarom ons beledigen?!... 't Is schandalig... Ik, wij, wij zijn fier koster te zijn.

DOUKY : (Hij en Tania trekken grote ogen open) Zijt...zijt gij kosters?

MIEL : Ik niet, ik niet.

STAF : Natuurlijk meneer... Wij houden hier ons kongres.

DOUKY : (Met de armen in de lucht) God van den hemel... Maar ik ben geen koster, ik ben clown, en mijn vrouwtje is mime... Wij zijn hier om 't kongres van de clowns bij te wonen.

STAF : In 't Centraal Hotel?

(Miel lacht onbedaarlijk)

DOUKY : Juist, in 't Centraal Hotel... Vandaag.

STAF : Oh... Ik snap het... Ze hebben hier twee vergaderzalen en zo zijt u misgelopen.

MIEL : Goed gelopen.

(Prudence terug op met een modern hoedje dat haar nog veel onnozeler staat dan het vorige. Ze glimlacht fier en dwaas.)

MIEL : Wel moeke, welk een fijn hoedjes... Ik heb u nooit zo schoon gezien. Juist een gravin... Hier, dat ik u voorstel : mijn moeke en daar meneer Douky, de beroemde clown en zijn wettige wederhelft, mevrouw Tania, de vermaarde mime.

PRUDENCE : (overdonderd van verbazing) Oei Here.

MIEL : Hier moeke, drink gauw een glaasje om te bekomen. (Hij brengt zijn half-vol glas aan haar mond.)

PRUDENCE : Ja, want ik ben er heel dink van. (Ze drinkt, smekt, niest nog eens) Da's goed zulle... 't Smaakt.

MIEL : Ja, Piper is goed... Niets boven piepers.

DOUKY : Een best merk.

PRUDENCE : Maar Mielke, ge klapt van clowns... Waar is-ie?

MIEL : Meneer daar. (Wijst op Douky)

PRUDENCE : Hij ziet er zo deftig uit, deftiger dan veel kosteren.

ALOIS : (kwaad) Prudence!

DOUKY : Zeer vleierend, mevrouw, vleierend.

MIEL : De kleren maken de man... Trek een koster een paljaskostuum aan, en hij zal alle clowns overtroeven.

ALOIS : Hoe is 't mogelijk, Prudence?...

PRUDENCE : Jamaar Lies, ge hebt mij altijd gezegd dat ik niet mocht liegen en nu da'k nekeer de waarheid zeg over die deftigheid, is 't niet gepast.

STAF : Ik meen dat mevrouw verstandig spreekt. Er zijn clowns, die in hun intiem leven bewonderenswaardig zijn. Om te beginnen met onze gast, hij bejegt zijn vrouw met "duifje" alhier, "duifje" aldaar.

PRUDENCE : Hoort ge dat, Lies?

MIEL : Kosteren moeten nog veel leren van clowns.

ALOIS : (woedend, springt recht) Gij gemene loeder! Buiten! (Wil Miel te lijf.)

STAF : (sussend) Collega, alstublieft, alstublieft.

ALOIS : Hij gaat toch tèn ver.

MIEL : Meneer Douky, als ik u vragen mag, geeft ons, mevrouw en u, geeft ons een staaltje van uw kunnen.. Is 't mogelijk?

DOUKY : Zeker... Wij waren geschikt in de loop van onze vergadering een sketch op te voeren... Maar wij zijn hier terecht gekomen...

MIEL : Gelukkig voor ons... Toe meneer Douky, alstublieft.

ALOIS : Miet, 't is genoeg.

MEDARD : Zeker genoeg.

ALOIS : Onze vergadering, een kostersvergadering onteren met... met...

MIEL : Hoe? Waarom? (vriendelijk) Wat zegt u, meneer de voorzitter?

STAF : Ja... Ik zeg rechtuit dat ik het met u eens ben; dansen is geen zonde... We weten door het oude testament dat Koning David danste in de tempel.

MIEL : Hoort ge dat?... David, Koning David... En in een kerk.

MEDARD : Ja, maar dat was voor de ark.

MIEL : En hier zou er gedanst worden voor de grote bazen van de kostersfamilie... Waar is 't verschil?... Maar David was een fijne man; toen hij weduenaar was en al een beetje sukkelachtig, hertrouwde hij met een jong pagadetje... Hij had gelijk.

PRUDENCE : (Is door het drinken van het glas champagne aan 't dronken worden. Zij niest nu en dan. Niet gemeen en niet overdreven) Ik, 'k zie geren dansen : 't kan zo schone zijn. (Legt haar hoofd een beetje scheef.)

MIEL : Meneer Douky is een gentleman... Hij zal niet één dame teleurstellen...

DOUKY : Dat doe ik nooit... En als 't ook een wens is van meneer de voorzitter, zijn wij bereid... Nietwaar, duifje?

TANIA : (Met een instemmend grimasje) Ja, ja.

STAF : Ik ben van oordeel dat de wens van mevrouw dient bevredigd te worden. Is 't zo niet, collega?

ALOIS : (bruusk) Ik ben niet verantwoordelijk... 't Is mij wel.

MEDARD : Ik vind het gedurfd.

STAF : Gedurfd en niet gedurfd... Ik denk dat wij, kosters, moeten meegaan met de moderne tijd... De Kerk doet het ons voor; misschien soms een beetje te laat... Dansen is een kunst... En kunstenaars zijn begenadigde kinderen van God. Laat die kinderen voor ons optreden.

DOUKY : Met veel genoeg; een sketch, die wij duizend malen hebben opgevoerd... Wij zullen hier wel een kamertje vinden om ons mantels af te doen en een weinig te schminken?

MIEL : Waarom niet? In een hotel als 't deze... (Hij gaat tot aan de deur. Roept) Garçon... Garçon...

KELNER : (vanuit de verte) Ja, ik kom! (vlug op) Meneer?

MIEL : Een kamertje, waar mevrouw en meneer zich kunnen verkleden. Hebt ge dat?

KELNER : Zeker meneer... Langs hier, mevrouw, meneer. (Hij gaat heen, gevolgd door Tania met de kooi, en Douky.)

DOUKY : (voor hij verdwijnt) Kom, duifje... Eén minuut, en wij zijn klaar. (af)

ALOIS : Waar moet dat naartoe?

MIEL : Naar spektakel. Ik hou er geweldig veel van. Misschien omdat ik een stukje revolutionair ben. Ik zou alles willen op zijn kop zetten om iets anders in de plaats te vinden. (lachend) En dan zou 't slechter zijn dan van tevoren. (Een klop op de deur).. Zouden zij reeds gereed zijn?

(Tania op, gevolgd door Douky.)

MIEL : Stil! Intrede der artiesten.

(Tania is hagelwit gepoederd. De wenkbrauwen zijn zwart omljnd. Haar stap is licht. Ze is gekleed in het klassieke kostuum van Colombine. Zo ziet zij er tamelijk jong uit. Ze zet de kooi terug op tafel. Douky volgt haar, vermomd als clown. Hij is geweldig geschminkt. Op zijn neus prijkt er een in 't purper geverfde champagnekurk. Hij verbeeldt de klassieke pierrot, of een slordige kerel met een versleten redingot aan, een wijde slodderende broek, een vuil hemd en op zijn hoofd een oude hoed. Hij en zij buigen naar rechts en naar links. De toeschouwers zetten zich. Hij trippelt Colombine na, die dan blijft staan. Hij buigt eerst voor haar tot aan de grond.)

DOUKY : Lieve Colombine, laat...

TANIA : (Schudt "nee" en huppelt enige passen verder. Blijft weer staan.)

DOUKY : (Is haar genaderd) Ik kan, zonder u kan ik niet leven... Ik wil u alles, alles geven.

TANIA : (Zelfde als hoger.)

DOUKY : (bij haar) Bloempjes zoet van geur. (Hij haalt bloemen uit zijn kleding en biedt ze haar aan.)

TANIA : (weigert nog)

DOUKY : Duifjes wit van kleur. (Hij heeft twee witte duifjes genomen.)

TANIA : (schudt "nee")

DOUKY : (Is haar weer nagelopen) Een kistje in cederhout, gevuld van 't fijnste goud.

TANIA : (vlucht, nog steeds weigerend)

DOUKY : (hopeloos) Oh! 'k Ben tenden raad,

Nu helpt geen beraad;

'k Heb niets anders meer,

Dan iets schoons en teer,

Een schat van hoge waarde,

Die ooit bestond op aarde.

TANIA : (geïnteresseerd, blijft staan) Ah?

DOUKY : Wilt, wilt gij toch het zien,
'k Heb niets meer u te biên.

TANIA : (knikt instemmend)

DOUKY : (Haalt een tamelijk grote pop te voorschijn)

Bevalt het u, mijn liefste lief

Kom dan tot mij als hartedief. (geeft haar de pop)

TANIA : (aanvaardt ze met wijding, bekijkt haar, en dan heeft de ontroering haar te pakken. Ze breekt zacht in snikken uit, terwijl ze de pop tegen haar hart drukt.)

DOUKY : (verward) Tania?!

TANIA : Pa... Pardon... (Ze zakt schreiend, met hangend hoofd op een stoel neer.)

DOUKY : (ongelukkig) Tania?!... Ze heeft gedacht aan ons verloren kindje. We mogen deze sketch niet meer

opvoeren. Kom, Taniake lief. (Hij neemt haar op zijn knieën.)

PRUDENCE : (sentimenteel) Oh, madammeke, madammeke. (Zij begint ook te schreien.)

MIEL : (bij haar) Wat is 't moeke?... Traantjes?... Hier, dat zal u opkikkeren. (Hij schenkt haar vlug nog een glas champagne in) ... Toe moeke lief. (Hij zet het glas aan haar mond.)

PRUDENCE : (Drinkt het met welbehagen uit) Da's goed, goed.

ALOIS : Miel, ge zijt bezig met uw moeder dronken te maken.

MIEL : (tot Tania) En gij, moederke, geen verdriet... Toetoe... 't leven is zo schoon... U kindje zult u terugvinden en u hebt de braafste man van de wereld : hij omringt zijn duifje met de tederste zorgen. (Tania lacht zwakjes door haar tranen heen.) En nog iets; ik ben jaloers van uw kunnen... Weet u wat? Wat? Ik zou 't willen boven de daken roepen!... Ik ook, ik word mime... Kijkt. (Hij neemt de champagnekurk die Douky afgelegd heeft, en haakt het vast aan zijn neus. Hij verwarrelt zijn haarbos en speelt zijn windjack uit.)

ALOIS : Halt!... Schei uit!

MEDARD : Genoeg!

ALOIS : Ik wil geen van mijn zoons muilentrekker zien worden!

DOUKY : Hij kan misschien een prachtig acteur worden.

TANIA : (knikt) Ja, ja.